

Уроците на рочдалските кооператори.

Трънливъ пжтъ.

Преди осемдесетъ и една година **Жабешката** напрѣчна улица въ Рочдалъ не бѣше твърде привлѣкателна; името ѝ напълно отговаряше на изгледа ѝ.

За помѣщение на кооперацията, която бѣ наречена „Рочдалско дружество на справедливитѣ пионери“, избрана бѣ избата на единъ отъ магазинитѣ въ тая улица. Тя бѣше наета за срокъ отъ 3 години по 25 лв. златни годишно.

Единъ отъ членоветѣ бѣ назначенъ за „касиеръ“; неговитѣ длѣжности на първо време бѣха много прости и не трудни. Други бѣ удостоенъ съ званието „продавачъ“. На негово разположение имаше дребни количества стоки: брашно, масло, захаръ и овесенъ хлѣбъ. Тия стоки не струваха повече отъ 350—375 лв. златни.

Малцината отъ тѣхъ, които помнятъ това начало съ усмивки, сравняватъ това необикновено начало съ по-сетнешното богатство и успѣхъ.

Срѣдъ дюкейджииѣ въ града се прѣсна известие, че тѣхнитѣ конкуренти пристѣпватъ къмъ работа. Този день не малко любопитни очи бѣха обърнати къмъ **Жабешката** напрѣчна улица.

Шепата кооператори, събрани въ тога тъмно, низко избено помѣщение, спорѣха, кой би ималъ по-голѣмъ куражъ, за да отвори

капацитѣ и изложи на показъ скромнитѣ приготовления.

Никой не се решаваше. Дори нѣкои се стѣсняваха да стоятъ въ дюкяна, кога го отварятъ. Но връщане не можеше да има; трѣбваше да се отиде по-нататъкъ.

Най-сетне намѣри се смѣлчакъ, комуто окото не мръдна; той смъкна капацитѣ. Следъ нѣколко минути цѣлата **Жабешка** улица се подсмиваше. Десетъ — петнадесетъ годишни улични момчета на върволица се изсипаха въ **Жабешката** улица, почнаха нахално да зяпатъ по кюшетата, гледаха оскѣднитѣ запаси масло и овесено брашно и се гаврѣха; — „А-а-а! Най сетне откри се дюкянчето на тъкачитѣ!“

Отпосле цѣли две поколения такива уличници купуваха масло, брашно и топли дрехи отъ дюкянчето на тъкачитѣ.

* * *

Нашитѣ кооператори разбраха твърде скоро, че предъ тѣхъ стоятъ прѣчки, много по-сериозни, отколкото насмѣшкитѣ на уличнитѣ момчетии.

Тѣхниятъ капиталъ бѣше малъкъ, а това ги принуждаваше да доставятъ нужднитѣ стоки въ малки количества. При това тѣ получаваха недоброкачествени и скѣпи стоки.

И друго. Нѣкои отъ членоветѣ бѣха задлѣжнѣли на дюкянджииѣ, отъ които пазаруваха дото-